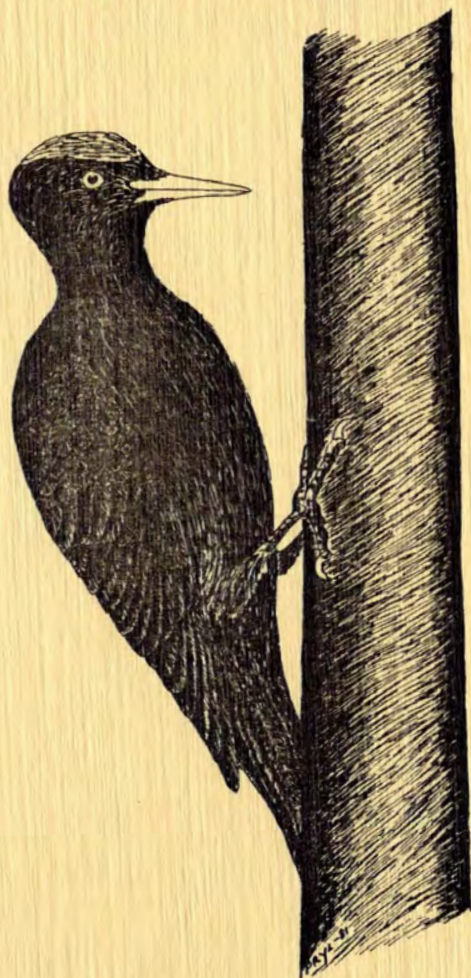

SÄVÄKÄS

3•1981

2. VSK

POHJOIS-SAVON
LINTUMIEHET

Julkaisija: Pohjois-Savon Lintumiehet (PSLM)

Vastaava toimittaja: Jukka Kauppinen
os. takasisäkannessa

Toimitussihteeri: Jorma Tuomainen
os. takasisäkannessa

Muu toimituskunta: Patrick Hublin
Juhani Toivanen

Toimituksen osoite: PL 205, 70101 KUOPIO 10

SISÄLLYS

Markku Tossavainen: Leppävirran Mustinlammen linnustosta.....	85
Janne Taskinen: Koskikaroja odotellessa.....	89
Jukka Ihanus: Yölaulajien esiintymisestä Varkauden seudulla 1971-1981.....	91
Jyrki Pynnönen & Jorma Tuomainen: Kevätmuutto 1981 Pohjois- Savossa.....	94
Tiedonantoja.....	110
Tietoa linnustonsuojelusta.....	114
Tiedotuksia.....	116
Uutisia.....	117
Yhdistysasia.....	119

Kansikuva: Palokärki (Mikko Pryl)

Siivekkään jakelu ja tilaaminen: Jaetaan PSLM:n jäsenille. Lehden voi tilata myös jäseneksi liittymättä maksamalla 20,- postipankkiin tilille KU 6606 82-2. Ilmestyy neljänä numerona vuodessa. Osoitteen muutokset sihteerille.

SIIVEKÄS 4/1981: Ilmestyy vuoden vaihteessa.

Markku Tossavainen

LEPPÄVIRRAN MUSTINLAMMEN LINNUSTOSTA

Johdanto

Tässä kirjoituksessa tarkastellaan Leppävirran Mustinlammen vesi- ja rantalinnustoa vuosina 1977, 1979 ja 1980. Lammesta ei ole aikaisempia selvityksiä. Mustinlamassa kiinnittyy huomio ensimmäiseksi sen kasvillisuuden rehevyyteen. Tämä sai minutkin kiinnostumaan lammesta. Kun lisäksi kuulin kyläläisiltä, että syksyllä lampi "kuhisee lintuja", päätin tarkistaa asian ja vierailla lammella. Mustinlampi on rauhoitettu metsästykseltä ja se lienee osaltaan vaikuttanut siihen, että elo-syyskuussa siellä on paljon vesilintuja.

Tutkimusalue

Mustinlampi sijaitsee Leppävirran kunnassa Mustinmäen kylässä. Lammen pinta-ala on 10.5 ha. Lampea ympäröi paikoitellen 100 m leveä vaikeakulkuinen suokaista. Lampi on matala ja mutapohjainen ja loppukesästä verhoutunut lähes täysin vesi- ja rantakasvillisuuteen.

Tyypillisiä rantakasveja lammen etelä- ja pohjoispäissä ovat järvi-ruoko ja osmankäämi. Lampea voi kasvustonsa puolesta pitää rehevänä. Tähän ovat osaltaan vaikuttaneet ympäröiviltä pelloilta valuneet ravinteet. Lampeen laskee eteläpäästä pieni puro ja pohjoispään laskuoja yhdistää lammen Konnuslahteen, joka puolestaan on yhteydessä Konnussalmen kautta Saviveteen.

Menetelmät ja laskenta-ajat

Lammen vesi- ja rantalinnuston laskenta suoritettiin kiertämällä lampi jalkaisin aamuvarhaisella, yleensä klo 3.30-5.30. Lintujen laskenta on tehty vuosina 1977, 1979 ja 1980. Eri vuosien laskenta-ajat olivat seuraavat:

1977	8.5.
1979	11.5., 13.5. ja 17.5.
1980	28.5.

Vuosittaisissa laskenta-ajoissa on huomattavaa vaihtelua, jolla on vaikutusta tuloksiin. Lisäksi vain v. 1979 lammen vesilinnusto laskettiin useamman kuin yhden kerran. Yhden kerran suoritettu laskenta antaa epäilemättä sattumanvaraisemman tuloksen kuin useaan kertaan suoritettu laskenta. Lajikohtaisia laskenta-aikoja ajatellen vuoden 1979 laskennat antavat parhaan tuloksen. Kauppinen (1980) on todennut Pohjois-Savossa tavin, jouhisorsan, punasotkan, telkän ja sinisorsan parhaaksi laskenta-ajaksi 10.5. ja mm. haapanan ja tukkasotkan 25.5. Linkola (1959) puolestaan suosittaa tavin, haapanan ja punasotkan laskenta-ajaksi Etelä-Hämeessä 8.-20.5., tukkasotkan 15.5.-5.6. ja sinisorsan 25.4.-10.5..

Vesilintujen parimäärät on Mustinlammessa tulkittu kaikkina vuosina Linkolan (1960) esittämin perustein.

Mustinlammen eteläpäässä pesii vuosittain suuri naurulokkiyhdyskunta. Kolonian yksilömäärän selvittäminen on ollut aina hieman vaikeaa, siksi saadut tuloksetkin ovat noin-arvioita.

Rantalinnustosta laskettiin vain kahlaajien yksilömäärät. Vesilintujen laskenta-ajankohdat eivät sovellu hyvin rantalinnuston laskentaan, vaan se vaatisi aivan omat, myöhempään ajankohtaan ajoittuvat laskennat.

Tulokset ja tarkastelu

Taulukossa 1. on esitetty vesilintujen parimäärät Mustinlammella.

Taulukko 1. Vesilintujen parimäärät Mustinlammella v. 1977, 1979 ja 1980.

	1977	1979	1980	ka. $\delta\phi/\text{km}^2$
silkkiuikku	1	1	1	10
haapana	3	3	1	23
tavi	6	1	5	40
jouhisorsa	1	2	-	10
tukkasotka	5	2	-	23
punasotka	2	-	-	6
telkkä	1	-	-	3
yhteensä	19	9	7	115 $\delta\phi/\text{km}^2$

Vesilintujen lajimäärä vaihteli 3-8 lajiin tutkimusvuosina. Kokonaisparimäärä oli suurin kesällä 1977, 19 paria eli 190 $\delta\phi/\text{km}^2$. Vuonna 1980 lammella tavattiin vain silkkiuikku, haapana ja tavi. Lajimäärän alhaisuuteen on vaikuttanut sopimaton laskenta-ajankohta. Useampi laskentakerta olisi varmasti tuottanut tuloksen, joka olisi ollut lähempänä vuoden 1979 tulosta.

Mustinlammella levinneisyydeltään eteläisiä lajeja ovat silkkiuikku ja punasotka (v. Haartman ym. 1963-72). Kuinka kauan silkkiuikku lammella on tavattu pesivänä, siitä ei ole varmuutta. Läheisellä Saijanlahdella silkkiuikku pesi ensimmäisen kerran vuonna 1974.

Haapana ja tavi ovat osoittautuneet säännöllisiksi pesijöiksi Mustinlammella. Sen sijaan sinisorsan puuttuminen on ihmeellistä, onhan lampi tyypillistä linnun asuinaluetta. Todennäköisesti laskenta-ajankohdat ovat liian myöhäisiä tämän lajin parimäärien selvittämiseen.

Tukkasotkan on todettu viihtyvän matalissa ruohostojärvissä ja hakeutuvan sinne, missä on säännöllisesti pesivä lokki- tai tiirayhdyskunta (v. Haartman ym. 1963-72). Vuonna 1980 en tavannut lammella ainoatakaan tukkasotkaa kun sen sijaan vuonna 1977 oli parimäärä 5. Lammen rannalla on yksi ainoa telkän uuttu ja siinä pesi telkkä vuonna 1977. Lampi on ehkä liian matala ja ruohostoinen telkän pesimäbiotoopiksi.

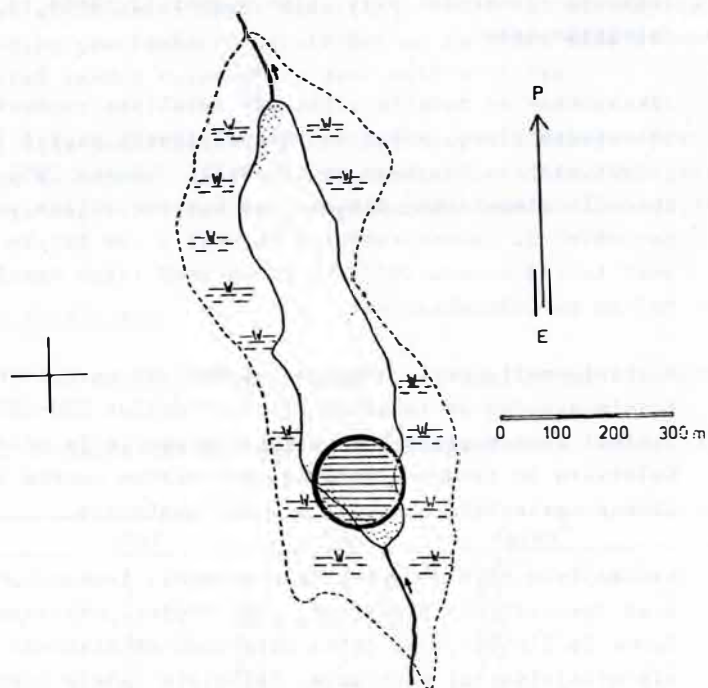
Mustinlammella pesii lukeista ainoastaan naurulokki. Kolmena tutkimusvuonna on kolonian koko vaihdellut 130-300 yksilöön. Lokit pesivät lammen eteläpään hetteikköalueella ja pienillä mättäillä. Kalatiira on tavattu lammella vain kerran vuonna 1979 (2 yks.). Linnun pesinnästä alueella ei ole havaintoja.

Kahlaajista töyhtöhyyppä, taivaanvuohi, isokuovi, liro ja rantasipi ovat jokavuotisia pesijöitä. Laskentojen yhteydessä tavattiin lammella lintulajeja, jotka mitä todennäköisimmin olivat vain vierailijoita tai muuttavia. Tällaisia lajeja ovat vuonna 1977 tavattu pikkutylli (2 yks.), punajalkaviklo (1 yks.) ja suokukko (5 yks.). Vuonna 1979 vieraili lammella valkoviklo sekä yksi suokukko.

Kirjallisuus

- Haartman, L. von, Hilden, O., Linkola, P., Suomalainen, P. & R.
 Tenovuori 1963-72: Pohjolan linnut värikuvoin. - Helsinki.
 Kauppinen, J. 1980: Sorsalintujen pesivän kannan laskentametoista.
 - Siivekäs (Jäsenlehti) 1:21-23.
 Linkola, P. 1959: Zur Methodik der quantitativen Vogelvorschung in
 den Binnengewässern. - Ornis Fennica 36:36-78.
 Linkola, P. 1960: Über das Geschlechtsverhältnis bei den Entenvögel.
 - Ornis Fennica 37:36-45.

Kirjoittajan osoite Markku Tossavainen

Kuva 1. Leppävirran Mustinlampi. Lammen eteläpäähän on ympyröity naurulokkikolonian pesimäpaikka.

Janne Taskinen

KOSKIKAROJA ODOTELLESSA

Lintutieteellisten Yhdistysten Liitto on valinnut koskikaran harrastajatutkimusten tärkeimmäksi kohdelajiksi kesän 1981 ja talven 1981/82 ajaksi. Erinomaisen pohjan tälle työlle Pohjois-Savossa antaa parin talven ajan maakunnassa käynnissä ollut selvitys karojen esiintymisestä. Tästä on hyvä ponnistaa eteenpäin. Jo tässä vaiheessa on syytä kehoittaa havainnoitsijoita seuraamaan karapuroja lokakuulta alkaen syysmuuton ajoittumisen selvittämiseksi. Aikaisin tunnettu karahainto on tehty Pohjois-Savossa 17.10.

Pohjois-Savon koskikarat talvella 1980/81

Viime talvena esiintyi Pohjois-Savossa melko runsaasti koskikaroja. Havaintoja ilmoitettiin 17 kunnan alueelta yhteensä 177 eristä. Tulokset on esitetty kunnittain taulukossa 1.

Taulukko 1. Tarkastettujen purojen ja koskikarojen määrät Pohjois-Savon kunnissa talvella 1980/81. Purolla tarkoitetaan tässä myös samalla vesireitillä selvästi erillään olevia laajahkoja sula-alueita.

Kunta	tarkastettuja puroja	koskikaroja
Tervo	3	25
Pielavesi	11	20
Kaavi	18	20
Maaninka	5	17
Rautalampi	8	17
Kiuruvesi	6	14
Rautavaara	5	13
Suonenjoki	5	11
Leppävirta	8	9
Karttula	4	8
Nilsia	2	6
Varpaisjärvi	1	4
Kuopio	2	4
Sonkajärvi	2	4
Keitele	1	2
Tuusniemi	1	2
Siilinjärvi	1	1
Yhteensä 17 kuntaa	83	177

Parhaat talvehtimissulat olivat: Tervo Äyskoski/Huutajankoski 17 yks., Rautavaara Ryöpänjoki 6 yks., Pielavesi Petäjäjärvi Välijoki 6 yks., Kiuruvesi Rapakkojoki 6 yks., Maaninka Viannankoski 6 yks., Tervo Liesjoki 5 yks., Rautalampi Mehtionkoski 5 yks., Pielavesi Panka Välijoki 4 yks., Suonenjoki Kutunjoki 4 yks., Kuopio/Karttula Kaisanen/Palosenjärvi 4 yks., Nilsiä Kärnäjoki 4 yks., Rautalampi Tyyrinvirta 4 yks., Varpaisjärvi Vuorisjoki 4 yks.

Parhaat kiitokset seuraaville henkilöille uurastuksesta karapuroilla: Maija Antikainen, Maire Bunda, Pertti Hartikainen, Matti Heiniola, Markku Huttunen, Inkeri Hyvönen, Timo Hämäläinen, Yrjö Hämäläinen, Matti Juutilainen, Elli Jäntti, Jorma Knuutinen, Martti Koistinen, M. Komulainen, Sirkka Kukkonen, Maila Kääriäinen, Paavo Laapotti, Erkki Lahti, Marita Laitinen, Ari Lyytikäinen, Kari Mensonen, Janne Miettinen, Timo Mustonen, Pertti Paananen, Pentti Pakarinen, Raimo Pakarinen, Mikko Pekkarinen, Pertti Pietikäinen, Veli Piironen, Kari Pulkkinen, Jyrki Pynnönen, Juhani Rissanen, Pekka Ritvanen, Pentti Runko, Timo Ruotsalainen, Kalevi Rutonen, Ahti Rytkönen, Toivo Räsänen, Erik Rönkkö, Aune Saali, Aimo Saali, Timo Saatsi, Seppo Tikkanen, Juhani Toivanen, Markku Tossavainen, Kirsti Vainio, Eino Valta, Soile Valta, Seppo Valta, Arvi Venäläinen, Heikki Vesterinen, Jaakko Vuorela, Toivo Väänänen.

Kirjoittajan osoite Janne Taskinen

Jukka Ihanus

YÖLAULAJIEN ESIINTYMISESTÄ VARKAUDEN SEUDULLA 1971- 1981

Pohjois-Savosta on julkaistu muutama yölaulajien esiintymistä ja leviämistä koskeva yhteenveto (Antikainen 1965 a, b, Kauppinen 1974). Vuodesta 1974 lähtien maakunnan yölaulajahavainnot on käsitelty Pohjois-Savon linnuston faunististen katsausten yhteydessä (esim. Kauppinen & Tuomainen 1981). Näiden katsausten yölaulajatiedot ovat Varkauden seudun osalta perustuneet lähinnä Lindroosin (1979) esittämiin vuosittain havaittujen yölaulajien yhteismääriin. Siksi onkin ilmeisesti jo korkea aika kuvata hieman tarkemmin Varkauden seudun yölaulajatilannetta, varsinkin kun pohjoissavolaisia lintuharrastajia varmasti kiinnostavat tiedot yölaulajien esiintymisestä myös Kuopion läänin eteläosissa.

Yölaulajien systemaattinen havainnointi alkoi Varkauden seudulla vuonna 1971. Vuosina 1971 ja 1972 tarkasti retkeilty alue käsitti ainoastaan Varkauden kaupungin alueen. Tämän jälkeen säännöllisen retkeilyn piiriin on kuulunut myös osia Joroisten ja Leppävirran kunnista. Näiden kolmen kunnan alueelle perustetut havainnointireitit on pyritty takseeraamaan vuosittain mahdollisimman tarkasti. Säännöllisten reittilaskentojen lisäksi on lukuisia yölaulajaretkiä tehty muualle ympäristöön, erityisesti Rantasalmen suunnalle.

Havainnot ovat pääasiassa kirjoittajan tekemiä. Joitakin tietoja olen saanut myös Heikki Kotilaiselta (HK), Tom Lindroosilta (TL) ja Jarmo Pirhoselta. Vuosilta 1978 ja 1979 ei laskentatuloksia ole käytettävissä, sillä näinä kesinä en ole ollut Varkaudessa. Havainnointialue on jaettu kolmeen osa-alueeseen: 1) Varkauden kaupunkiin, 2) eteläiseen alueeseen (osa Joroisten kuntaa) ja 3) pohjoiseen alueeseen (Leppävirran Timolan kylä).

Eri vuosina havaittujen satakielien, viitakerttusten ja pensas-sirkkalintujen yhteismäärät on esitetty taulukossa 1.

Taulukko 1. Satakieli-, viitakerktus- ja pensasirkkalintuhavainnot Varkauden seudulla vuosina 1971-1981. Tarkemmin tekstissä.

	1971	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81
Satakieli											
Varkauden kaupunki	6	4	9	8	5	7	13	-	-	9	8
eteläinen alue	0	0	25	15	23	14	13	-	-	11	10
pohjoinen alue	0	0	2	0	1	1	1	-	-	0	0
	6	4	36	23	29	22	27	-	-	20	18
Viitakerktunen											
Varkauden kaupunki	6	2	2	3	5	3	5	-	-	3	3
eteläinen alue	0	0	1	2	0	1	3	-	-	1	0
pohjoinen alue	0	0	0	0	0	1	1	-	-	0	0
	6	2	3	5	5	5	9	-	-	4	3
Pensasirkkalintu											
Varkauden kaupunki	2	2	4	2	5	2	6	-	-	2	1
eteläinen alue	0	0	3	3	3	0	1	-	-	1	0
pohjoinen alue	0	0	0	0	1	0	0	-	-	0	0
	2	2	7	5	9	2	7	-	-	3	1

Säännöllisten takseerausreittien ulkopuolella on satakieliä, viitakerktusia ja pensasirkkalintuja on havaittu seuraavasti:

satakieli	viitakerktunen	pensasirkkalintu
1973 Rantasalmi 1	1976 Rantasalmi 1	1977 Rantasalmi 1
1976 Rantasalmi 10	1977 Rantasalmi 2	1979 Varkaus 1 (HK)
1977 Joroinen 1	1979 Varkaus 1 (HK)	1979 Joroinen 1 (HK)

Muita yölaulajia on tutkimusalueella todettu seuraavasti:

rastakerktunen	rytikerktunen
1977 7.6. 1 Varkaus Lehtoniemi	1972 1 Varkaus
1977 13.6. 1 Rantasalmi Kosulanjärvi	1977 2 Varkaus
1979 29.5. 1 Rantasalmi Kosulanjärvi	1977 2 Rantasalmi
	1979 1 Varkaus (HK)
	1980 1 Varkaus
	1981 1 Varkaus
luhtakerktunen	
1971 11.-13.6. 1 Varkaus Mulajärvi	
1973 3.-9.7. 1 Varkaus Huruslahti	
viitasirkkalintu	
1979 29.5. 1 Varkaus Lehtoniemi (HK)	
1979 5.7. 1 Varkaus Lehtoniemi (HK & IL)	

Edellä on luettelonomaisesti käyty läpi vuosittain Varkauden seudulla tehtyt yölaulajahavainnot. Aineistoa on toisessa yhteydessä tarkoitus analysoida tarkemmin.

Kirjallisuus

- Antikainen, E. 1965a: Itäisten ja kaakkoisten lintulajien leviämisdynamiikasta Pohjois-Savossa. - Kuopion Luonnon Ystävien Yhdistyksen julkaisuja, Sarja B, 3, n:o 7:1-79.
- Antikainen, E. 1965b: Pensasirkkalinnun, *Locustella naevia* (Boddaert) leviämisestä Pohjois-Savoon. - *Ornis Fennica* 42:89-94.
- Kauppinen, J. 1974: Yölaulajien esiintymisestä Pohjois-Savossa. - *Savon Luonto* 6:35-38.
- Kauppinen, J. & J. Tuomainen 1981: Pohjois-Savon linnuston faunistinen katsaus 1980. - *Siivekäs* 2:52-66.
- Lindroos, T. 1979: Lintuhavainnot Varkauden seudulta v. 1966-1977. - *Lintumies* 14:177-179.

Kirjoittajan osoite Jukka Ihanus

Jyrki Pynnönen ja Jorma Tuomainen

KEVÄTMUUTTO 1981 POHJOIS-SAVOSSA

Yleistä

Seuraavassa luodaan katsaus kevään 1981 muuttolintutilanteeseen Pohjois-Savossa. Katsaus perustuu 14 palautettuun kevätmuuttokysely-kaavakkeeseen. Näillä havaintojaan ilmoitti yhteensä 22 lintu-harrastajaa. Lisäksi saatiin yksittäisiä tietoja kahdelta henkilöltä.

Havaintojen keräysalueena on ollut tuttu, yhtenäiskoordinaatein rajattu Pohjois-Savon havaintojenkeräysalue, joka vastaa pääpiirteis-
sään Kuopion lääniä. Keväällä 1981 havainnointi keskittyi selkeästi kolmelle eri seudulle: 1) Kuopion-Riistaveden alueelle, 2) Rautalam-
mille ja 3) Maaningan-Pielaveden-Kiuruveden alueelle.

Yhdellätoista kaavakkeella ilmoitettiin tiedot havainnointiaktiivi-
suudesta (taulukko 1). Karkeasti voidaan arvioida, että noin puolet
havainnoitsijoista liikkui maastossa päivittäin. Taulukon ja havainto-
aineiston valossa havainnointi näyttää olleen vilkkainta huhtikuun
alusta toukokuun puoliväliin.

Taulukko 1. Havainnointiaktiivisuus keväällä 1981 Pohjois-Savossa.
Taulukko on laadittu 11 muuttokaavakkeessa esitettyjen tietojen
perusteella.

Havainnointia	15.-31.3.	1.-30.4.	1.-31.5.	1.-15.6.
päivittäin	6	7	5	4
joka toinen päivä	2	1	4	4
harvemmin	1	2	1	1
viikonloppuina	1	0	0	1
muun liikkumisen ohella	1	1	1	1
kaavakkeita yht.	11	11	11	11

Useimmilla kaavakkeilla ilmoitettiin ainoastaan tiedot ensisaapu-
jista. Puutteellisisimmin ilmoitettiin havainnot muuton huipuista ja
muuton päättymisestä. Harvinaisuuksien ja poikkeuksellisten havain-
tojen yhteydessä ei yleensä esitetty määritysperusteita. Jottei
eri katsauksissa esitettäisi ristiriitaisia tietoja, päätettiin
harvinaisuushavainnot julkaista yksinomaan faunistisessa katsauk-
sessa (poikkeuksena mm. ruskosuohaukka ja punajalkaviklo). Lisäksi
katsauksen laatijoiden vaikeaksi ja epäkiitolliseksi tehtäväksi
jää yrittää poistaa aineistosta painovirheisiin, virhemäärittelyihin
yms. perustuvat erheelliset havainnot.

Havainnoitsijat ja heidän retkeilykuntansa

JAU = Jari Auvinen	Kiu	JPä = Juha Pääkkönen	Maa
JHa = Juhani Haukka	Rau	PRu = Pentti Runko	Maa
MHu = Markku Huttunen	Kuo	TRu = Timo Ruotsalainen	Kuo, Rii
THä = Timo Hämäläinen	Kiu	KRu = Kalevi Rutonen	Maa
AJä = Ari Jäntti	Rau	KSa = Kari Saukkonen	Kuo, Kar
JKn = Jorma Knuutinen	Rau	HSi = Hannu Siikavirta	Rau
MKä = Mika Kärkkäinen	Kiu	JTa = Janne Taskinen	Maa, Pie
JLe = Jari Leskinen	Kuo	JTo = Juhani Toivanen	Kaa
RPa = Raimo Pakarinen	Rau	JTu = Jorma Tuomainen	Rii, Kuo
MPi = Matti Pirskanen	Rii, Kuo	EVe = Esko Vesanen	Rau
JPy = Jyrki Pynnönen	Kuo, Rii, Sii	VVä = Veli-M. Väänänen	Maa

Rautalammin lintumiehet (JHa, AJä, JKn, RPa, HSi ja EVe) ilmoittivat
havaintonsa samalla kaavakkeella erittelemättä kuka vastaa mistäkin
havainnosta. Ryhmästä on tässä katsauksessa käytetty lyhennystä RLM.

Kuntalyhenteet

Kaa = Kaavi	Rau = Rautalampi
Kar = Karttula	Rii = Riistavesi
Kiu = Kiuruvesi	Sii = Siilinjärvi
Kuo = Kuopio	Suo = Suonenjoki
Pie = Pielavesi	Veh = Vehmersalmi
Maa = Maaninka	

Nykyään Kuopioon kuuluva Riistavesi on selvyiden vuoksi luettu
omaksi kunnaksi.

Käytetyt merkinnot

- p = paikallinen
- m = muuttava
- = ei tietoa muuttamisesta tai paikallisuudesta
- la = laulava yksilö

Kevään 1981 säästä

Kuvassa 1 on esitetty vuorokauden keskilämpötilat Rissalan lentosääasemalla 15.3.-31.5.1981. Maaliskuun alkupuoliskolla vuorokautiset keskilämpötilat vaihtelivat -20 - -7.3 °C. Sää alkoi nopeasti lämmitä maaliskuun 20. päivän tienoilla ja keskilämpötila ylitti nollan ensimmäisen kerran 23.3. Maaliskuun lopun pikkupakkasten jälkeen sää lämpeni uudelleen huhtikuun alkaessa. Koko huhtikuun alkupuoliskon lämpötila pysytteli $+3$ - $+4$ °C:een tuntumassa. Kuun jälkipuoliskolla taas keskilämpötilat pysyttelivät itsepintaisesti pakkasen puolella. Vuorokauden keskilämpötila ylitti selvästi nollan vasta 5.5. Tämän jälkeen vaihtelivat lyhyet lämpimät ja viileät jaksot, kunnes ilma puolen kuun jälkeen alkoi nopeasti lämmitä. 23.-25.5. keskilämpötilat hipoivat $+20$ °C:sta.

Kuva 1. Vuorokautiset keskilämpötilat Rissalan lentosääasemalla 15.3.-31.5.1981.

Kuten seuraavasta asetelmasta ilmenee olivat maaliskuu ja huhtikuu keskimääräistä kylmempiä ja toukokuu vastaavasta keskimääräistä lämpimämpi (Rissalan sääaseman arvot):

	maaliskuu	huhtikuu	toukokuu
keskilämpötila 1981 (°C)	-9.5	+0.2	+10.3
keskilämpötila 1931-61	-6.1	+1.1	+7.9
sademäärä 1981 (mm)	44.8	12.0	5.5

Talvea 1980/81 luonnehtivat runsaat lumisateet. Niinpä 15.3. mitattiin Rissalassa lumipeitteen vahvuudeksi 96 cm (1931-61 keskimäärin 57 cm) ja 15.4. 56 cm (1931-61 34 cm). Räntää ja lunta tuiskutti kevään kuluessa useita kertoja: mm. 9.4., 20.4. tienoilla useina päivinä ja 2.5. Kuvaavaa keväälle olikin, että vielä vapun jälkeen maisemat olivat aivan maaliskuiset: esimerkiksi Riistaveden Lintujärvillä hanget olivat kovien pakkasten jälkeen kantaneet yhtäjaksoisesti päiväkausia ja pelloilta sai pälvipaikkoja hakemalla hakea.

Muuton yleispiirteitä

Lämpimien ilmassojen tunkeutuminen Viroon ja Etelä-Ruotsiin toi sanomalehtitietojen mukaan maaliskuun viimeisellä kolmanneksella Etelä-Suomeen tuhansia muuttolintuja. Pohjois-Savonkin korkeudelle ehätti maaliskuun loppuun mennessä peräti 16 muuttolajia: reilusti yli kaksinkertainen määrä keskimääräisiin vuosiin verrattuna (kuva 2 sivulla 105). Tämän jälkeen tilanne muuttorintamalla hiljeni, kunnes uusi muuttolajien aalto saavutti maakunnan huhtikuun 10. päivän tienoilla. Huhtikuun loppupuoliskon kylmät säät tyrehyttivät muuton lähes tyystin. Patoutunut muuttotilanne purkautui vasta toukokuun 5. päivän paikkeilla ilmojen lämmettyä. Tällöin viiden vuorokauden aikana havaittiin kaikkiaan 29 keväälle uutta lajia. Myös esimerkiksi peipon ja rastaiden päämuutto ajoittui poikkeuksellisesti vasta toukokuun 5. päivän tienoille.

Taulukko 3. Kevätmuuton alku Pohjois-Savossa 1981. Muuton alkua kuvaamaan on valittu kaksi ensimmäistä havaintopäivämäärää. Mikäli päivämäärien väli on yli 5 vrk., mukaan on liitetty yleensä myös kolmas havaintopäivämäärä. Taulukossa on esitetty myös kunkin lajin keskimääräinen saapumisaika Pohjois-Savoon vuosina 1965-1980. Tämän päivämäärän jäljessä oleva luku tarkoittaa niiden vuosien määrää, joilta havaintoja on ollut käytettävissä.

Laji	1965-1980	1981
kuikka	7.5./14	7.-9.5. 2-3p 12.5. 1p Rpi (RLM) Pie (JTa)
silkkiuikku	25.4./16	18.4. 1p Rpi (RLM) 18.-19.4. 1p Kuo (JTU, MPi, TRu)
härkälintu	8.5./7	(22.5.) 1p Rii (JPY & TRu)
mustak.-u.	9.5./11	9.5. 3p Kuo (JLe) 12.5. 2p Maa (JTa)
sinisorsa	8.4./11	28.3. 2p Kiu (THä) 1.4. 1p Rpi
tavi	21.4./16	19.4. 1♂ Maa (VVä) 20.4. 1♂ Rpi (RLM) 1p Kuo (JTa)
heinätavi	4.5./14	30.4. 2♂ Maa (PRu & VVä) 1♂ Rii (MPi & JTU)
haapana	28.4./16	29.4. 1♂ Maa (PRu) 30.4. 1♂ Maa (VVä) 4.5. 2p Rpi (RLM)
jouhisorsa	25.4./16	15.-23.4. 1♂ Maa (PRu) 25.-29.4. 1♂ Rpi (RLM)
lapasorsa	30.4./15	28.4.-3.5. 2♂ Maa (VVä & PRu) 2.5. 1p Rii (TRu)
tukkasotka	29.4./15	29.4.-1.5. 6-7p Kuo (KSa, JPY, MHu) 3.5. 1♂ Maa (PRu)
punasotka	29.4./16	1.-5.5. 1♂ Rii (MPi, TRu, JTU) 5.5. 4m Maa (KRu)
telkkä	9.4./15	25.-31.3. 4-6p Rpi (RLM) 4.4. 1♂ Maa (PRu, KRu)
alli	19.5./8	15.5. 22p Rpi (RLM) 17.5. 50p Kuo (JPY & MHu)

mustalintu	16.5./5	3.5. 1♂ Maa (PR & KRu) 7.5. 1♂ Kuo (MPi)
tukkakoskelo	5.5./10	6.5. 2♂ Kuo (JPY) 8.5. 7p Rii (TRu)
isokoskelo	15.4./10	4.4. 1♂ Kuo (MPi & JTU) 7.4. 3♂ Maa (KRu)
uivelo	1.5./13	8.5. 1♂ Rpi (RLM) 9.5. 2♂ Maa (PRu) 1♂ Kuo (MPi)
metsähanhi	20.4./15	7.4. 2m Maa (KRu) 11.4. 1p Rii (JPY)
laulujoutsen	14.4./13	7.4. 4m Kuo (monet) 8.4. 5m Kiu (JAu) 1p Maa (KRu) 2p Rpi (RLM)
hiirihaukka	17.4./16	4.4. 2m Pie (JTa) 19.4. 1m Pie (JTa) 1m Rpi (RLM)
piekana	18.4./16	12.4. 1m Rii (monet) 18.4. 2m Rii (monet)
Buteo sp.		11.4. 1m Maa (KRu) 19.4. 2m Maa (KRu) 4m Rii (JPY)
varpush.	(12.4./4)	2.4. 1m Rii (JTU)
mehiläish.	17.5./6	18.5. 1m Rpi (RLM) 25.5. 1p Rpi (RLM)
ruskosuoh.	7.5./9	26.-28.4. 1♂ Maa (VVä, PRu) 28.4. 1♂ Rii (MPi & JTU)
sinisuoh.	18.4./14	10.4. 1♂ Maa (KRu, PRu) 13.4. 1♂ Maa (KRu)
kalasääski	22.4./16	14.4. 1m Rpi (RLM) 16.4. 2p Rpi (RLM) 25.-26.4. 1p Rii (JPY, JTU, MPi)
nuolihaukka	11.5./13	14.5. 1m Pie (JTa) 24.5. 1p Kar (KSa)
ampuhaukka	11.4./14	24.3. 0p Kuo (M. Kolehmainen) 4.4. 1m Kuo (MPi & JTU) 12.4. 1m Rpi (RLM)
tuulihaukka	14.4./15	23.3. 1m Pie (JTa) 19.4. 1♂ Maa (KRu) 20.4. 1m Rpi (RLM)

kurki	19.4./16	12.4. 2p 2m 16.4. 2p	Rpi (RLM) Maa (KRu) Maa (JPä)
nokikana	30.4./13	15.-16.4. 2p 17.4. 1p	Maa (PRu) Rpi (RLM)
meriharakka	16.5./8	12.5. 1p 22.5. 22p	Rpi (RLM) Rpi (RLM)
töyhtöhyppä	30.3./16	24.3. 1p 26.3. 1p	Rpi (RLM) Maa (KRu)
tylli	10.5./9	9.5. 1p 16.-17.5. 1-4p	Rpi (EVe) Rii (MPi, JTu, JPy)
pikkutylili	29.4./12	6.5. 1p 1p 7.5. 1m	Kuo (JPy) Rii (JTu) Kaa (JTo)
kapustarinta	22.4./14	20.4. 1p 3.5. 2p 6.5. 4m	Rii (MPi & JTu) Maa (PRu) Rpi (RLM)
taivaanvuohi	19.4./16	19.4. 1p 1p 26.4. 1p	Rii (monet) Sii (TRu & JTu) Rpi (RLM)
jänkäkurppa	6.5./15	10.5. 1p 16.5. 1p	Rii (JTu & MPi) Rii (JTu & MPi)
lehtokurppa	21.4./12	13.-16.4. 1p 18.-19.4. 1p	Rpi (RLM) Maa (JTa)
isokuovi	17.4./16	14.4. 2p 17.4. 1p 4p	Maa (KRu) Rpi (RLM) Maa (PRu, VVä, KRu)
pikkukuovi	4.5./12	3.5. 2p 5.5. 1m 1p 3p	Kar (KSa) Rpi (RLM) Maa (PRu) Rii (MPi & JTu)
metsäviklo	21.4./16	20.4. 1p 27.4. 1p 3p 1p	Maa (KRu) Rpi (RLM) Rpi (RLM) Maa (VVä)
liro	2.5./14	5.5. 1p 1p 7.5. 1m	Kuo (MHu) Rii (JTu) Rpi (RLM)
rantasipi	2.5.	6.5. 3p 1p 7.5. 1p	Maa (KRu) Kuo (MHu) Kaa (JTo)
punajalkav.	11.5./13	8.5. 1p 15.5. äänt. 17.5. 4p 3p	Rii (JTu) Rii (MPi) Maa (KRu) Sii (JPy & MHu)

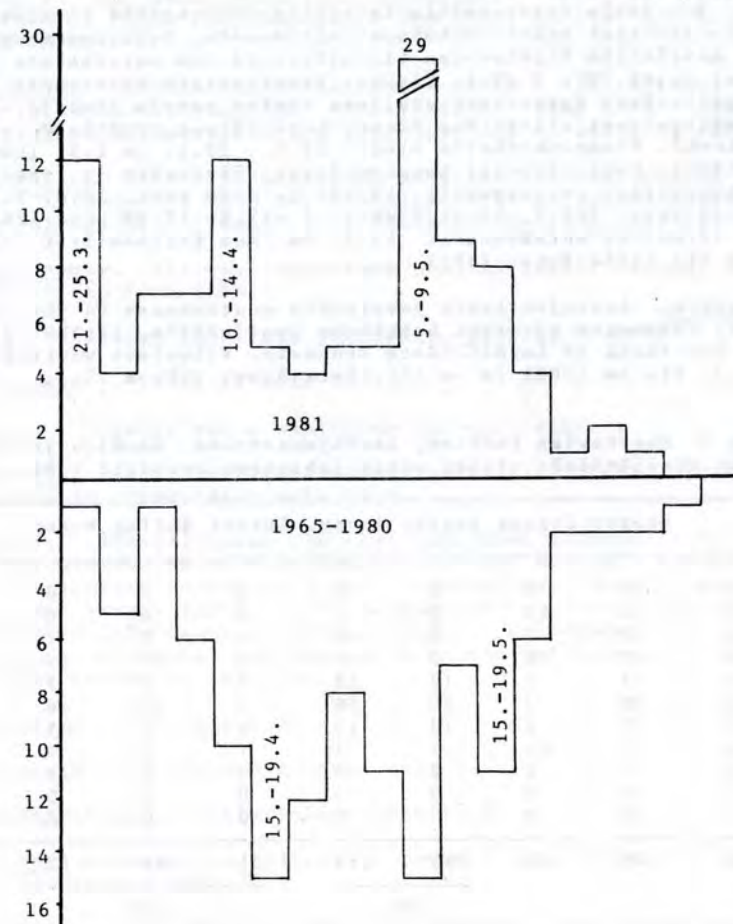
mustaviklo	4.5./15	6.5. 1p 8.5. 1p	Rii (MPi & JTu) Maa (VVä)
valkoviklo	1.5./16	5.5. 1p 6p 6.5. 20p	Rpi (RLM) Rii (MPi & JTu) Rpi (RLM)
lapinsirri	18.5./9	17.5. 4p	Rii (JTu)
suosirri	17.5./12	9.5. us. 15.5. äänt. 16.5. 2p	Rpi (EVe) Rii (MPi) Rii (MPi, JTu, JPy)
suokukko	4.5./15	8.5. 10p 20p 9.5. 50p 30p	Rii (MPi & JTu) Maa (PRu) Rpi (RLM) Maa (VVä)
vesipääsky	29.5./5	23.5. 10p	Kuo (MPi)
harmaalokki	9.4./13	25.3. 3m 26.3. 1p	Rpi (RLM) Kuo (JTu, JTo)
selkälökki	18.4./16	4.4. 1p 13.4. 2m 18.4. 2p 1p	Kuo (MPi & JTu) Maa (PRu) Maa (VVä) Kuo (MHu)
kalalokki	17.4./15	7.4. 2p 11.4. 1p	Maa (JTa) Maa (PRu)
naurulokki	12.4./15	7.-9.4. 2-4p 9.4. 1p	Maa (KRu, PRu) Kuo (KSa)
pikkulokki	5.5./14	6.5. 3p 4p 8.5. 6m	Rii (MPi & JTu) Maa (KRu) Rpi (RLM)
kalatiira	6.5./15	8.5. 1m+1p 1p 1p 10.5. 1p	Rpi (RLM) Rii (JTu) Maa (useat) Kar (KSa)
uuttukyyhky	15.4./9	27.3. 1p 30.3. 5m	Sii (O. Liimatainen) Kuo (MPi)
sepelkyyhky	10.4./16	4.4. 3p 7m 4p 5.4. 2m	Maa (JPä) Kuo (JTu & MPi) Kuo (TRu) Maa (KRu)
käki	12.5./15	9.5. 1p 10.5. 2p	Rpi (RLM) Pie (JTa)
sarvipöllö	15.4./6	(12.5. 1p)	Rii (JTu)
suopöllö	26.4./8	6.-7.5. 1p 9.5. 1m	Maa (VVä) Rii (JTu)
Asio sp.		18.4. 1p	Kuo (TRu & JTu)

kehrääjä	5.6./2	22.-25.5. 1-3p 30.5. 1p	Rpi (RLM) Pie (JTa)
tervapääsky	24.5./16	16.5. 2p 17.5. 1p	Rii (MPi, JPy, JTu) Kiu (MKä)
käenpiika	8.5./16	10.5. 2p 1p 11.5. 1p	Rpi (RLM) Kuo (JPy) Kiu (MKä)
kiuru	1.4./16	24.3. 1p 26.3. 1p 1m	Kaa (JTo) Kuo (JTo) Rpi (RLM)
tunturikiuru		8.4. 1m	Pie (JTa)
haarapääsky	7.5./15	6.5. 5m 8.5. 1p 1p 2m	Rpi (RLM) Rii (JTu) Maa (VVä) Maa (JTa)
räystäspääsky	9.5./15	8.5. 1p 2m 10.5. 3m 6p	Pie (JTa) Maa (JTa) Rpi (RLM) Kuo (JPy, TRu)
törmäpääsky	15.5./10	9.5. 1m 16.5. 5p	Rpi (RLM) Rpi (RLM)
kuhankeittäjä	3.6./10	26.5. 1 la 30.5. 1δp	Rpi (RLM) Kuo (TRu)
mustavaris	21.3./15	23.-24.3. 7p 23.3. 3p 24.3. 67p/m	Maa (VVä, PRu) Kuo (KSa) Kuo (monet)
naakka	30.3./13	24.3. 8p 26.3. 1m 1p	Kuo (JPy) Kuo (MPi & JTu) Rpi (RLM)
peukaloinen	19.4./11	9.4. 1 la 25.4. 1p	Rpi (RLM) Rpi (RLM)
kulorastas	22.4./13	26.4. 1m 27.4. 1m	Kiu (THä) Rpi (RLM)
räkättir.	14.4./16	11.4. 1m 12.4. 1p 1m 3m	Maa (KRu) Kuo (KSa) Rpi (RLM) Maa (KRu)
laulurastas	21.4./15	22.4. 1 la 30.4. 1p 4.5. 2p	Rpi (RLM) Rii (MPi & JTu) Rii (MPi)
punakylkir.	16.4./16	11.4. 1p 18.4. 2p 28.4. 1 la	Suo (JTo) Rii (JPy) Rpi (RLM)

mustarastas	5.4./13	24.-25.3. 1δ 25.3. 1δ	Maa (KRu, JTa) Pie (JTa)
kivitasku	24.4./16	21.-22.4. 1p 27.4. 1p 1.5. 1p	Maa (VVä, PRu) Maa (KRu) Kar (KSa)
pensastasku	8.5./15	8.5. 1p 2p 1δp 9.5. 2p	Maa (JTa) Rpi (RLM) Rii (JTu) Rpi (RLM)
leppälintu	6.5./14	4.5. 1p 8.5. 1 la	Kiu (MKä) Rpi (RLM)
satakieli	23.5./14	19.5. 4 la 20.5. 1 la	Sii (MPi & JTu) Rpi (RLM)
sinirinta	13.5./13	10.5. 1p 11.5. 1 la	Rii (JTu) Rpi (RLM)
punarinta	18.4./16	12.4. 1 la 14.4. 1p	Rpi (RLM) Kiu (THä)
pensassirkka	31.5./14	21.5. 1 la 23.5. 1 la	Rpi (RLM) Rpi (RLM)
viitakertt.	5.6./12	6.6. 1 la 1p 7.6. 1 la	Veh (MPi, JTu & TRu) Pie (JTa) Kaa (JTo)
ruokokertt.	15.5./16	10.5. 1p 13.5. 1p	Rii (JTu) Kiu (JAu)
kultarinta	9.6.	31.5. 1 la	Rpi (EVe)
mustapääk.	29.5./6	1.-3.6. 1 la	Rpi (RLM)
lehtokerttu	24.5./15	20.5. 1 la 21.5. 1p	Rpi (RLM) Kaa (JTo)
pensaskerttu	18.5./16	15.5. 2p 17.5. 1p	Maa (PRu) Rpi (RLM)
hernekerttu	13.5./15	10.5. 1 la 12.5. 1p	Rpi (RLM) Rii (MPi & JTu)
pajulintu	6.5./15	6.5. 2p 7.5. 1p	Rii (JTu) Kuo (MPi)
tiltaltti	22.4./16	6.5. 1 la 6.-7.5. 1p	Rpi (RLM) Rii (JTu)
sirittäjä	20.5./11	9.-11.5. 1-21a 15.5. 1 la 16.5. 1 la	Rpi (RLM) Kuo (JTu) Kiu (THä)
harmaasieppo	18.5./13	16.5. 3 p 18.5. 2	Rpi (RLM) Maa (JTa)

kirjosieppo	8.5./16	6.-8.5. 1♂ 9.5. 1 la	Kuo (TRu) Rpi (RLM)
rautiainen	22.4./13	19.4. 2m lp 27.4. 1 la	Rii (JPY) Kuo (JTU) Rpi (RLM)
metsäkirvinen	29.4./16	6.-8.5. 5 la 6.5. 2 la	Kuo (TRu) Rpi (RLM)
niittykirv.	15.4./15	12.4. 10p 3m lm 13.4. 35p	Rpi (RLM) Rii (JPY) Kuo (MPi) Rpi (RLM)
lapinkirv.	16.5./11	17.5. 2p	Sii (JPY & MHu)
västäräkki	14.4./16	5.4. 1p lp 11.4. 1p	Rpi (RLM) Maa (JTa) Pie (JTa)
keltaväst.	2.5./15	5.5. 1♂ 8.5. 1♂	Rii (MPi & JTu) Rii (MPi & JTu)
lapinharakka	13.4./13	31.3.-5.4. 1p 8.4. 1p 9.4. 1p	Rpi (RLM) Maa (JTa) Rii (MPi & JTu)
pikkulepink.	23.5./9	13.5. 1♂ 18.5. 1p	Kuo (JPY) Pie (JTa)
kottarainen	26.3./16	23.3. 2p 24.3. 2p	Pie (JTa) Kuo (JTU & MPi)
tikli	28.3./7	27.3. 1p	Kuo (JTU)
vihervarp.		1.3. 10p lp	Rii (JPY) Kuo (JTU)
hemppo	7.4./15	4.4. 1♂p 5.4. 1m	Kuo (JTU & MPi) Rii (JPY, MPi, JTu)
punavarp.	21.5./16	13.5. 1p 14.5. 1 la	Pie (JTa) Rpi (RLM)
peippo	7.4./16	26.3. 1♂p 28.3. 1p	Kuo (MPi & JTu) Rpi (RLM)
järripeippo	18.4./16	12.4. 3m 21.4. 1 la 27.4. 1m	Rpi (RLM) Rii (TRu) Rpi (RLM)
peltosirkku	10.5./15	7.5. 1 la 9.5. us.	Rpi (RLM) Rpi (RLM)
pohjansirkku	6.5./11	5.5. 4 la 2♂♂p 6.5. 1m 2♀♀p	Rpi (RLM) Rii (MPi & JTu) Rii (JTU) Kuo (JPY)

pajusirkku	13.4./16	24.3. 2p 25.3. 1p 2.-5.4. ♀p	Rpi (RLM) Rpi (RLM) Rii (JTU, MPi, JPY)
lapinsirkku	20.4./15	11.4. 1m 4.5. 1p 5.5. 33	Rii (JPY) Rii (MPi) Rii (MPi & JTu)
pulmunen	29.3./16	24.3. 5p 31.3. 8p 2p+6m	Maa (KRu) Maa (PRu) Kuo (JTU & MPi)

Kuva 2. Muuttolajien saapuminen Pohjois-Savoon 1981 ja 1965-80. Kuvaan on laskettu kunkin viiden vuorokauden jakson aikana saapuneiden lintulajien lukumäärä. Molemmilta periodeilta on otettu huomioon samat lajit.

Yleistymisen ja huiput

Vesilinnut. Sinisorsa ja telkkä yleistyivät noin 20.4., tavi toukokuun alussa ja haapana sekä jouhisorsa noin 8.5. Suurimmat kerääntymät: silkkiuikku 6.-12.5. Kuo Kallansillat noin 80p (JPY, TRU); sinisorsa 4.5. Maa Pieni Lapinjärvi 120p (PRU); tavi 9.5. Maa Mustanvirta 250p ja Maa Pieni Lapinjärvi 120p (PRU), 10.5. Rii Lintujärvet 370p (JTU); haapana 9.5. Maa Pieni Lapinjärvi 120p (PRU); jouhisorsa 9.5. Maa Pieni Lapinjärvi 53p (PRU); tukkasotka 10.5. Kuo Kallansillat 100p (JPY).

Hanh. Muuttavia Anser-hanhia tavattiin 298 yksilöä (taulukko 4). Päämuutto ajoittui huhti-toukokuun vaihteeseen. Parhaana muuttopäivänä havaittiin Riistaveden Lintujärvillä 26m metsähanhea ja 48m Anser sp:tä (MPI & JTU). Lisäksi ilmoitettiin havaintoja liki 1500 lepäilevästä Anser-hanhesta (osa koskee samoja lintuja). Parhaat lepäilyalueet olivat Maa Pienen Lapinjärven ympäristö ja Maa Viannonkoski. Viannonkoskella oleili 28.4., 29.4. ja 1.5. 100-115 hanhea (PRU). Lapinjärvellä havainnoitiin päivittäin ja lepäileviä hanhia havaittiin seuraavasti: 19.-25.5. 5-25 yks; 26.4.-2.5. (10) 53-63 yks; 3-5.5. 102-132 yks; 7.-11.5. 14-30 yks. (PRU, VVä, KRU). Viimeiset metsähanhet: 13.5. 2m Kuo Kallansillat (JPY) ja 16.5. 1p Rii Lintujärvet (JPY).

Laulujoutsen. Laulujoutsenia havaittiin muuttamassa 64 yks. (taulukko 4). Päämuutto ajoittui huhtikuun puoliväliin. Lisäksi ilmoitettiin havainnot 34 lepäilevästä linnusta. Viimeiset muuttohavainnot: 9.5. Kiu 4m (THä) ja 4m Rii Lintujärvet (MPI & JTU).

Taulukko 4. Muuttavien kurkien, laulujoutsenten, hanhien ja Buteo-haukkojen yksilömäärät viiden vrk:n jaksoissa keuhällä 1981.

Jakso	Grugru	Cygcyg	Ansfab	Anssp.	Butbut	Butlag	Butsp.
01.-05.4.	1	0	0	0	2	0	0
06.-10.4.	0	12	2	7	0	0	0
11.-15.4.	2	7	0	0	0	1	1
16.-20.4.	10	26	10	9	2	10	11
21.-25.4.	5	1	12	18	1	9	7
26.-30.4.	36	3	80	56	5	33	46
01.-05.5.	31	4	70	13	4	5	5
06.-10.5.	1	11	7	7	7	0	0
11.-15.5.	3	0	2	5	0	0	2
16.-20.5.	4	0	0	0	0	0	0
21.-25.5.	0	0	0	0	0	0	0
yhteensä	93	64	183	115	21	58	72
			298		151		

Pedot. Kevään aikana havaittiin yhteensä 151 muuttavaa Buteo-haukkaa (taulukko 4). Päämuutto ajoittui 26.-28.4. Tällöin havaittiin Rii Lintujärvillä 26.4. 0 hiirihaukkaa/11 piekanaa/12 Buteo sp:tä, 27.4. 1/7/14 ja 28.4. 1/6/13 (MPI & JTU). Muista petolinnuista tietoja ilmoitettiin epäyhtenäisesti. Paras sinisuohaukkaapäivä oli 28.4., jolloin Maa muutti 4 yks (JTa) ja Rii Lintujärvillä 2 yks (MPI & JTU). 18.4. Tavattiin kevään ainoa kotka muutolla Rii Lintujärvillä (JPY).

Kurki. Kurkien päämuutto ajoittui huhti-toukokuun vaihteeseen, mutta havaittujen lintujen yhteismäärä jäi hyvin alhaiseksi (taulukko 4). Suurimmat paikalliskerääntymät: 27.4. Rpi Syväjärvi 40p (HSi), 28.4. Kiu Rantakylä 50p (THä) ja 1.5. Rpi Rastunsuo 100p (AJä).

Kahlaajat. Töyhtöhyppä yleistyi noin 10.4. ja isokuovi noin 20.4. Suurin isokuovikerääntymä: 27.4. Maa kk. 130p (PRU). Joidenkin kahlaajien muutonkulkua Rii Lintujärvillä on esitelty taulukossa 5.

Naurulokki. Yleistyi huhtikuun puolella välissä. Muuton huiput: 29.4. illansuussa 700m Kuo keskusta (MPI) ja samana päivänä 1000p Kuo Kallansillat (TRU); 4.5. 1000p Kuo Kuopionlahti (JTU).

Sepelkyyhky. Yleistyi huhtikuun puolivälissä. Huippu: 20.4. Maa Mustanvirta 105m (KRU).

Käki. Yleistyi toukokuun puolivälin jälkeen.

Tervapääsky. Yleistyi noin 25.5.

Kiuru. Yleistyi vasta huhtikuun loppupuolella.

Pääskyt. Haara- ja räystäspääsky yleistyivät toukokuun puolivälissä ja törmäpääsky noin 20.5.

Rastaat. Räkättirastas yleistyi huhtikuun loppupuolella, punakylki- ja laulurastas vasta toukokuun 5. päivän jälkeen. Rastaita muutti suurin joukoin toukokuun 5. ja 6. päivää edeltävinä öinä. Lumiset maisemat saivat aamun valjettua huomattavan osan linnuista kääntämään muuttosuuntansa takaisin etelään. Riistaveden Lintujärvillä nähtiin molempina aamuina parin tunnin kuluessa noin 500 länteen-etelään matkaavaa rastasta.

Kivitasku. Yleistyi 6.5.

Punarinta. Yleistymisen vasta noin 6.5.

Ruokokerttunen. Yleistymisen noin 23.5.

Kertut. Hernekerttu yleistyi noin 20.5., pensaskerttu noin 24.5. ja lehtokerttu noin 26.5.

Pajulintu. Yleistymisen heti ensimmäisten yksilöiden saapumisen jälkeen (noin 10.5.).

Siepot. Kirjosieppo yleistyi toukokuun puolivälissä ja harmaasieppo noin 21.5.

Taulukko 5. Joidenkin lajien muuton ajoittuminen Riistaveden Lintujärvillä (MPi & JTu). Havainnointi on eri vuorokausina ollut jokseenkin vertailukelpoista.

Laji	26.4.	27.4.	28.4.	30.4.	1.5.	2.5.	5.5.	6.5.	8.5.	9.5.	10.5.	12.5.	13.5.	16.5.	17.5.	- 108 -
sinisorsa	13p	13p	3p	29p	70p	46p	90p	90p	70p	30p	16p	4p	-	-	-	
tavi	0	0	0	2p	10p	10p	70p	70p	170p	120p	370p	210p	100p	20p	20p	
haapana	0	0	0	0	0	0	0	4p	20p	10p	35p	39p	20p	20p	-	
jouhisorsa	0	0	0	0	0	2p	0	0	20p	15p	17p	6p	2p	-	-	
kapustarinta	0	0	1p	0	0	0	3p 1m	21p	-	55p	250p	450p	110p	315p	180p	
metsäviklo	0	0	1p	0	0	27p	15p	1p	0	0	0	0	0	0	0	
liro	0	0	0	0	0	0	1p	3p	49p	95p	375p	100p 367m	50p 280m	70p 181m	20p 59m	
mustaviklo	0	0	0	0	0	0	0	1p	15p	15p	20p	40p 3m	9p 5m	5p 6m	0p 15m	
valkoviklo	0	0	0	0	0	0	6p	2p	14p	20p	28p	69p	10p 37m	0p 5m	0	
suokukko	0	0	0	0	0	0	0	0	2p	29p	100p	-	23m	400p 12m	300p	
niittykirvinen lp	0 3m	0	0	0	1p	-	2p 75m	20p 69m	50p	80p	50p	15p	-	-	-	
västäräkki	0	0	7p 1m	13p 12p	-	-	-	10p 74m	20p	-	-	-	-	-	-	
lapinsirkku	0	0	0	0	0	0	0	12p 11m	10p 17m	-	400p 81m	-	100p	-	28p	

Niittykirvinen. Katso taulukko 5.

Västäräkki. Yleistymisen huhtikuun lopulla (ks. myös taulukko 5).

Punavarpuksen. Yleistymisen noin 20.5.

Peippo. Yleistymisen jo noin 7.4. Lumi- ja räntäsateet laukaisivat peipolla useita paonomaisia paluumuuttoa. Riistaveden Lintujärvillä tehtiin mm. seuraavat havainnot (MPi & JTu):

- 9.4. (klo 9.15-9.50) 184 yks/9 parvessa etelään
- 20.4. (klo 10.30- 13.00) noin 600 yks pikkuparvina lounaaseen
- 27.4. (klo 12.00-13.00) 210 yks/ 14 parvessa etelään
- 28.4. (klo 11.00-13.00) 823 yks/39 parvessa etelään

Huiput: 4.5. Kuo Rauhalahti 1000p (JTu) ja 6.5. Rii Lintujärvet 1100m (MPi & JTu).

Lapinsirkku. Katso taulukko 5.

Pulmunen. Huippu: 3.4. Kuo Kallansillat 105m (MPi & JTu). Viimeiset: 7.5. Kaa Retunen 2m (JTo) ja 9.5. Rii Lintujärvet 3p (MPi & JTu).

Kirjoittajien osoitteet Jyrki Pynnönen Jorma Tuomainen

TIEDONANTOJA

PEUKALOISTA MATKIVIA IDÄNUUNILINTUJA KAAVILLA

Suoritin Juhani Toivasen kanssa linjalaskentaa 21.6.1979 Kaavin Telkkämäessä. Etukäteen maastoon merkitty linja laskettiin siten, että laskijat lähtivät samanaikaisesti linjan molemmista päistä liikkuen vastakkaisiin suuntiin. JT ohitti noin klo 4.50 paikan, jossa apusaralla, varttuneessa OMT-rinnekuusikossa, lauloi peukaloinen kuusen latvassa. Ohitin saman paikan noin klo 5.10, jolloin rinteellä lauloi idänuunilintu. Laskennan jälkeen ihmettelimme erilaisia havaintojamme - taisipa mielessä käydä molemminpuoleinen epäily laskentakumppanin lajinmääritystaidostakin.

Aamulla 6.6.1980 lauloi idänuunilintukoiras Kaavin Karsikkovaarassa (Kaavinniemi), noin 9 km eteläkaakkoon em. havaintopaikasta, nuorehossa, tiheäpuustoisessa MT-kuusikossa. Tarkkailin kuusen latvassa innokkaasti laulavaa lintua runsaan 10 m:n päästä laulupuun vieressä. Yhtäkkiä lajityypillisen säkeen jälkeen lintu lauloi kurkkuhöyhenet väristen täydellisen peukaloisen säkeen ilman peukaloisen säkeelle tyypillistä lopputrilliä. Koiras pyrähti toisen kuusen latvaan, jossa lauloi lajityypillisen säkeen jälkeen tyypillisen peukaloisen säkeen trilleineen. Sama yksilö lauloi 7.-9.6. samalla paikalla lajityypillistä laulua. 10.6. koiras lauloi idänuunilintusäkeiden lomassa täydellisiä ja virheettömiä peukaloissäkeitä, ja melkein onnistui taas pettämään laskiessani linjaa laulupaikan lähellä. Peukaloisen matkintaa kuulin vielä 11.-13.6. Mahdollisesti Telkkämäessä edellisessä tavattu laulaja oli vastaavanlainen tapaus, mahdollisesti jopa sama yksilö.

Idänuunilintu- ja peukaloissäkeet vuorottelivat säännöttömästi keskenään, joskin lajityypilliset säkeet olivat vallitsevia. Peukaloissäkeissä en korvakuulolla pystynyt erottamaan mitään peukaloisen laulusäkeestä poikkeavaa. Jopa kaikkien peukaloissäkeiden voimakkuus vastasi peukaloisen laulun volyyymiä, ja ne olivat selvästi voimakkaampia kuin "omat" säkeet. Peukaloissäkeet olivat lisäksi "omia" säkeitä pitempiä - täsmälleen kuten peukaloisella.

Mikkola (1977, Ornis Fennica 54:38) havaitsi vuonna 1971 Hanko-niemellä täsmälleen samalla tavalla käyttäytyvän idänuunilinnun. Myös muilla Phylloscopus-lajeilla on tavattu poikkeavasti laulavia yksilöitä (mm. Völker 1968, Vogelwelt 89:181-182; Vooos & van Dijk 1972, Limosa 45:36-41; Mikkola 1977, Ornis Fennica 54:38).

Useilla linnuilla lajityypillinen laulu ei ole pelkästään synnynäinen ominaisuus vaan siinä voi olla oppimisen kautta saatuja osia. Pesimäaikana peukaloinen ja idänuunilintu oleskelevat samantyyppisissä biotoopeissa. Kuvatussa tapauksessa lienee laulun oppimisen kannalta kriittisimpänä jaksena - poikasaikana - idänuunilinnun naapurissa laulanut aktiivinen peukaloiskoiras.

Tiedonannon opetus: äänihavainto ei aina takaa varmaa lajinmäärittystä; mm. kannattaa ottaa tarkemmin selvää puussa laulavasta peukaloisesta - se voikin olla idänuunilintu.

Kirjoittajan osoite

Ukkonen Markku

HELMIPÖLLÖ VIIRUPÖLLÖN SAALIINA

Tutkiessani viirupöllön pesänpöijää Kiuruveden Rapakkojoelta vuodelta 1977 löysin yllätyksekseni kaksi helmipöllön rengasta. Renkaat kuuluivat samana keväänä Silveri Jussilan rengastamalle helmipöllöpoikueelle.

Vuosi 1977 oli Pohjois-Savossa pöllöjen huippuvuosi; myös siinä suhteessa, että poikueet menestyivät hyvin. Tämähän merkitsee runsasta myyräkantaa myös pesinnän loppuvaiheessa. Tällaisena vuotena helmipöllöpoikueet pysyvät pitkään syntymäpaikallaan vielä lentokykyisiksi tulonsa jälkeen. Onkin todennäköistä, että viirupöllö on käynyt poimimassa poikaset noin kilometrin päästä, mikä oli pesien välimatka.

Pikkujyrsijöiden ilmeisestä runsaudesta huolimatta viirupöllö on ollut kiinnostunut helmipöllöpoikueesta. Syitä tähän on vaikea arvailla. Mikkolan (1976, Brit. Birds 69:144-154; 1978, Suomen Luonto, 37:313-318) mukaan viirupöllön on todettu pyydystäneen helmipöllöjä, joskaan tämä ei liene kovin yleistä. Kyseisen viirupöllön pesintä onnistui hyvin ja kaikki neljä poikasta selviytyivät ilmeisesti lentoon.

Tiedonanto perustuu Silveri Jussilan antamiin tietoihin pesinnöistä.

Kirjoittajan osoite

Kai Jäderholm

HARAKKA HIIRIPÖLLÖN RUOKAVIERAANA

Erikoisella tavalla visertelevä petolintu, joka oli helppo tunnistaa hiiripöllöksi, ilmestyi 28.8.1978 Riistaveden Ryönänlahdessa viljellylle huvilatontille silloista runsasta myyräkantaa verottamaan. Lintu sai napatuksi heinikosta kaksi pikkunisäkästä, jotka se heti soi sähköpylvään päässä tarkkailijaa ujostelematta. Välittömästi hiiripöllön ruokailun jälkeen lensi harakka pylvään pellillä päällystettyyn latvaan ja hotkaisi jätteet, maasta katsotuna muutamia verisiä retaleita. Varislintujenhan on todettu osoittaneen suurta oppimiskykyä kun ravinnon hankkimisesta on kysymys (ks. Tenovuo 1963, Ann. Zool. Soc. 'Vanamo' 25(5): 1-147).

Kirjoittajan osoite

Toivo Räsänen

MYÖHÄINEN LEHTOKURPAN PESINTÄ KUOPIOSSA

Retkeillessäni 21.8.1981 Kuopion Karhonsaareissa törmäsin lehtokurpan pesälle, josta emo lähti lentoon. Pesässä oli neljä munaa, joista kahdessa oli poikasen puhkaisema reikä ja niistä kuului poikasen piipitystä.

Osa lehtokurppakannasta munii toisen pesyeen luultavasti kesäkuun keskivaiheilla tai lopussa (v. Haartman ym. 1963-72, Pohjolan linnut värikuvin). Kolmimunainen pesye on tavattu vielä 25.8.1910 Karjalohjalla.

Kirjoittajan osoite

Erkki Björk

POHJANTIKKA HARHAUTUI KUOPION KESKUSTAAN

Kuopion keskustan ruutukaava-alueella (Snellmanink. 15) sijaitsevan asuntoni parvekkeelta löytyi 16.9.1981 ikkunaan törmännyt kuollut koiraspukuinen pohjantikka. Talo on neljäkerroksinen ja asuntoni on kolmannessa kerroksessa. Parveke on avoin ja sille on iso ikkuna. Talon pihassa parvekkeen lähellä kasvaa iso koivu. Piha-piirissä on koivuja, omenapuita, tuomi ja pieni pihlaja.

Pohjantikkaa pidetään karujen metsäseutujen lajina, joka pesimäaikana suosii Keski- ja Etelä-Suomessa kuusikoita. Syksyllä ja talvella pohjantikkoja siirtyy myös asutusten liepeille ja vieraillee jopa pihapiireissä (v. Haartman ym. 1963-72, Pohjolan linnut värikuvin). Eksyminen aivan kaupungin keskustaan lienee kuitenkin harvinaista.

Kirjoittajan osoite

Erkki Björk

TIETOA LINNUSTONSUOJELUSTA

LINTUVESILLE VALTAKUNNALLINEN SUOJELUOHJELMA

Maa- ja metsätalousministeriön asettama lintuvesityöryhmän mietintö "Valtakunnallinen lintuvesiensuojeluohjelma" (Komiteamietintö 1981:32) on valmistunut. Luonnonvarainhoitotoimiston suururakan, noin 1300 lintuveden inventoinnin tulokset ovat olleet lähtökohtana lintuvesiemme valtakunnalliselle arvoluokitukselle ja sen pohjalle rakentuvalle suojeluohjelmalle.

Suojeluohjelman kohteiden valintaperusteet ovat monipuoliset ja tarkoituksenmukaiset pääpainon ollessa pesimäaikaisen linnuston suojelupistearvomenetelmään perustuvassa luokittelussa. Myös suojelukohteiden merkitys lintujen muutonaikaisina levähdys- ja ruokailualueina, vesilintujen sulkasadon aikaisina kerääntymiskeskuksina sekä riistanhoitoalueina on otettu huomioon näiden kosteikkoalueiden suojeluarvoa määritettäessä. Linnuston ohella suojelukohteiden valinnassa on käytetty perusteina lisäksi kasvilisuutta ja kasvilajistoa, kalataloudellista merkitystä, veden laatutekijöitä, rantojen rakentamisastetta sekä kohteiden sijaintia.

Työryhmä esittää suojeltavaksi yhteensä kolmisensataa kansainvälisesti tai valtakunnallisesti merkittävää kohdetta yhteispinta-alen ollessa noin 90 000 hehtaaria. Kuopion läänistä on mukana 15 aluetta, jotka ovat pääosin samoja kuin Pohjois-Savon seutukaavaliiton vaihekaavassa mukana olevat lintuvesialueet.

Työryhmän ehdotusten mukaan suojeluohjelman kohteista tulisi muodostaa luonnonsuojelulain mukaisia suojelukohteita. Rauhoittaminen tulisi tapahtumaan maanomistajien hakemusten perusteella ja hyödynmenetyksistä tultaisiin tarvittaessa maksamaan korvaus. Rauhoitusmääräysten yksityiskohtainen sisältö tultaisiin erikseen harkitsemaan huomioonottaen paikalliset olosuhteet ja alueiden nykyiset käyttömuodot.

Suojeluohjelman toteuttamiseksi työryhmä esittää koko joukon muutosta ja parannusehdotuksia lainsäädäntöömme ja hallintokäytäntöömme. Työryhmä esittää, että valtioneuvosto tekisi periaatepäätöksen valtakunnallisesti merkittävien lintuvesien suojeluohjelmaksi.

Lintuvesien suojelussa luonnonsuojelun ja paikallisen väestön edut ovat useimmiten yhteiset. Suojeluhan on tässä tapauksessa myös uusiutuvien luonnonvarojen hoitoa. Lintuvedet ovat huomattavan biologisen tuotannon vuoksi paitsi tärkeitä riistanhoitoalueita usein myös kalaston kannalta merkityksellisiä. Tärkein lintuvesien suojelun tavoitehan on estää niiden oleelliset luonnontilan muutokset. Lintuvesityöryhmäkään ei kohteittaisissa suojelusuositussissaan ole esittänyt kaavamaisesti ahtaita ja ehdottomia suojelutoimenpiteitä, jotka aina välttämättä rajoittaisivat muita käyttömuotoja.

Pohjois-Savon lintujärvet ovat saaneet olla yleensä viime aikoina rauhassa suuremmilta luonnontilaa muuttavilta toimenpiteiltä. Selvin luonnonsuojelun kanssa ristiriitaan jotunut hanke on kohdistunut Vieremän Kaatiaiselle, joka on luokiteltu valtakunnallisesti merkittäväksi suojelualueeksi. Useimmille järville on kuitenkin suunnitteilla hankkeita, jotka liittyvät yleensä järvien kunnostukseen kalatalous- ja virkistyskäyttöperustein.

Suojelu- ja hoitotoimenpiteiden valitseminen kullekin lintuvesialueelle on tapauskohtaisesti erikseen punnittava. Punnitsijan tehtävä ei ole aina helppo. On muistettava, että lintuvedet ovat rehevöityneet ja muodostuneet lintuvesiksi usein ihmisen toiminnan tuloksena ja ne ovat yksi vaihe järvien umpeutuvaa kehitystä. Monet lintuvedet ovat syntyneet vedenpinnan laskutoimitusten seurauksena. Niinpä monissa tapauksissa lievä vedenpinnan nosto saattaisi parantaa pitkälle umpeutuneiden järvien arvoa lintuvesinä. Kaikille vesille tämä toimenpide ei suinkaan sovi.

Yhtenäisen valtakunnallinen arvoluokittelu maamme eri alueiden lintuvesistä luo tarpeellisen pohjan suojelun suunnittelulle. Aiemmat suojelusuunnitelmat, lähinnä seutukaavaliittojen suojelu- ja virkistysalueita koskevat vaihekaavat ovat tosin sisältäneet lintuvesiä, mutta suunnitelmien pohjana oleva tiedosto on usein

ollut puutteellinen ja arvoluokitus epäyhtenäinen. Nyt on lukuisien lintuvesien joukosta valittu se eliitti, jonka suojeluun tulisi kiinnittää erityistä huomiota.

Toivokaamme hyvää menestystä lintuvesien suojeluohjelmalle. On kuitenkin muistettava, että lintuvedet edustavat yhtä järvi-luontomme osaa, reheviä biotooppeja, eikä saa unohtaa oligotrofisten järviemme ja reittivesien suojelun tärkeyttä. Karut järvet tarvitsevat pikaisesti omat inventointinsa ja oman suojeluohjelmansa.

Kirjoittajan osoite

Jukka Kauppinen

TIEDOTUKSIA

JÄRVILINNUSTOTIEDOT KOKOON

Pohjois-Savon pesivän järvilinnuston kokonaistilanne alkaa vähitellen hahmottua tutkimustiedon karttuessa vuosi vuodelta. Viime vuosikymmenen alkupuoliskolla selvitettiin maakunnassamme pääasiassa eutrofisten järvien linnustoa, jonka jälkeen on tehty linnustolaskentoja myös muilla pikkujärvillä sekä viimeeksi isoilla reittivesillä. Joitakin vuosia sitten myös yhdistyksemme tutkimusohjelmaan otettiin oligotrofisten järvien linnustotutkimus, jota on nyt tehty kolmena pesimä kautena. Edellisten vuosien aineistoa täydentäviä laskentatietoja saatiin viime keväänä aikakin Suonenjoen Puruvedeltä ja Paasvedeltä sekä Rautalammin Hanka-vedeltä.

Yhdistyksen käynnistämästä karujen vesien linnustotutkimuksesta väliaikatuloksia on julkaistu vähänlaisesti. Vaikka tutkimus on kesken on syytä tehdä yleiskatsaus nykytilanteeseen, jotteivät tulokset jäisi tarpeettoman kauan pöytälaatikoihin pölyttymään ja unohtumaan. Siivekkääseen laadittavaa katsausta varten

tullaan kokoamaan käytettävissä olevaa aineistoa, joten kaikki täydentävät tulokset menetelmäkuvauksineen otetaan mielihyvin vastaan.

Jukka Kauppinen

TILAA LINTUHARRASTUSOPAS

LYL:n ja Luonto-Liiton julkaisema lintuharrastusopas ilmestyi loppukeväällä. Oppaan 232 sivulta löytyy lukuisia vihjeitä lintuharrastuksen alkutaipaleelle siitä, mitä lintutieteen saralla kannattaa tutkia. Myös pitemmälle ehtineelle harrastajalle kirjasta löytyy ohjeita harrastuksen laajentamiseen. Oppaan hinta postikuluneen on 30 mk; kirjakauppahinta on yli kaksinkertainen. Kirjan saa maksamalla ko. summan yhdistyksen tilille (PSP, KU 6606 82-2), tilillepanokortissa on mainittava "lintuharrastusoppaan tilaus".

UUTISIA

KANADANHANHIA ISTUTETTU RAUTALAMMILLE

Riistantutkimuslaitos istutti viime heinäkuussa Rautalamille, Kattilanvirran ja Äijänveden vesiin kuusi nuorta kanadanhanhea. Hanhet oleilivat istutusmaisemissa aina sorsastuskauden alkuun, jolloin kolme lintua katosi (Savon Sanomat 26.8.1981). - Viime kevään ja alkukesän aikana tavattiin P-Savossa kanadanhanhi ainakin kolme kertaa; aiemmin laji on nähty maakunnassa ainoastaan kerran (toimitus).

KAULARENGASTETUT HANHET

Suomessa kaularenkain merkityistä 75 metsähanhasta on 15.2.1981 mennessä saatu yksilökohtainen tieto 36 linnusta, joista 13 oli kuollutta. Kesällä 1980 merkittiin hanhia pesimäsoilla Lapin, Oulun ja Kuopion lääneissä yhteensä 53 yksilöä. Näistä on kertynyt löytöjä ja havaintoja seuraavasti: Sonkajärvellä merkittiin kaksi poikasta, jotka molemmat ammuttiin Sonkajärvellä elokuussa. Sotkamossa merkittiin neljä poikasta ja emolintu. Yksi poikanen ammuttiin Sotkamossa elokuussa, emolintu ja muut poikaset tavattiin kaikki yhdessä Skånessa (Riistantutkimusosaston tiedonantoja 14(1981)).

MERIKOTKAN PESINTÄ ONNISTUI HYVIN

Maamme merikotkat saivat kesällä 1981 lentoon 18 poikasta. Tulos on 1970- ja 1980-lukujen ennätys. Poikasista kaksi on peräisin Saaristomereltä, kuusi Merenkurkusta, neljä Ahvenanmaalta ja kuusi Lapista. Lapin pesimätuloksen ohella on ilahduttavaa, että muutama poikue löydettiin tekopesältä (Luonnonsuojeluväki 1981:10).

YHDISTYASIAA

VUODEN 1980 "LINTUYHDISTYS"

Lintutieteellisten Yhdistysten Liiton (LYL) piirissä on ollut käynnissä kilpailu vuoden "Lintuyhdistyksestä". Joensuun syysliittokokouksen yhteydessä liiton edustajisto valitsi yksimielisesti hallituksen esityksen perusteella Pohjois-Karjalan Lintutieteellisen Yhdistyksen vuoden 1980 "Lintuyhdistykseksi". Valinta tehtiin toimintakertomusten pohjalta. PKLY:n valintaa perusteltiin mm. tehokkaalla koulutustoiminnalla, valistustoiminnalla ja lintuharrastusnäyttelyn järjestämisellä. Merkittävin yhdistyksen toimintamuodoista oli yhdessä läänin peruskoulujen kanssa järjestetty "Tarkkaile lintuja"-kilpailu, jossa pääteemana oli lintujen kevätmuuton seuraaminen. Kilpailuun otti osaa yli puolet läänin peruskouluista ja kaikkiaan vastausten määrä kohosi lähes 20 000 havaintoon.

LINTUHARRASTUSKESKITTYMÄT SUOMESSA 1.1.1981

Seuraava tilasto perustuu LYL:n 30 lintuharrastusyhdistyksen jäsenistöön. Mukaan ei ole laskettu Suomen Lintutieteellisen Yhdistyksen (SLY) jäsenistöä. Luettelossa ovat mukana kaikki yli 30 lintuharrastajan taajamat. Kyseisissä taajamissa oleili viime vuoden vaihteessa 46 % paikallisten lintuharrastusyhdistysten jäsenistöä.

1. Helsinki	468	harrastajaa	Kuopio	52
Turku	217		15. Lappeenranta	52
Jyväskylä	186		Vantaa	51
Pori	157		Lahti	51
5. Vaasa	123		Kajaani	49
Kemi	123		Längelmäki	42
Espoo	121		20. Rovaniemi	42
Joensuu	100		Pello	40
Porvoo	70		Hämeenlinna	35
10. Kokkola	65		Valkeakoski	35
Oulu	65		Joutseno	31
Kouvola	60		25. Jyväsk. mlk	31
Kotka	55			

LINTUTETEELLISTEN PAIKALLISYHDISTYSTEN TOIMINTA 1980

Paikallis- yhdistys	jäsenmäärä 1.1.1981	♀	kokoukset hallitus yhdistys	lehdet (suluissa sivumäärä)	julkaisut tiedotteet (suluissa sivumäärä)	leirit (osanottajia)	kurssit (osanottajia)	retket
Aves-kilta	90	30	4	1	3 (108)	-	-	1
EKLY	160	17	4	5	3 (128)	-	-	-
Oriolus	85	13	5	2	2 (56)	7 (25)	-	-
Tringa	850	90	12	10	4 (136)	7 (10)	2 (80)	-
KLY	95	14	4	8	1 (145)	-	-	3
KHLM	102	6	6	2	2 (52)	8 (13)	-	-
Xenus	150	44	7	6	3 (112)	-	-	1
KPLY	166	20	8	2	3 (45)	4 (20)	1 (10)	3
KSLM	342	51	11	3	3 (45)	1 (3)	1 (25)	4
KyLY	208	22	6	10	4 (110)	-	-	5
LLY	215	39	6	3	2 (70)	6 (13)	1	5
PKTLY	209	25	10	10	3 (80)	-	-	5
PPLY	101	?	4	3	4 (124)	2 (2)	5	7
PSLM	88	5	8	4	3 (84)	-	-	1
PLY	257	25	7	6	4 (114)	4 (10)	1 (38)	1
PSLY	98	18	8	7	4 (148)	6 (7)	1 (14)	2
PHLY	140	12	4	2	1 (40)	-	-	4
SLY	735	64	18	2	2 (57)	2 (8)	-	-
SSLM	341	18	7	2	4 (184)	2 (28)	-	1
Splty	57	1	3	2	4 (152)	1 (4)	-	-
Taly	222	9	8	7	3 (96)	-	-	3
TLY	334	25	16	9	4 (192)	5 (5)	-	1
Affa	20	2	2	2	4 (200)	10 (88)	6 (183)	10
yhteensä	5065	550	168	108	67 (2433)	65 (236)	4 (87)	16 (284)

POHJOIS-SAVON LINTUMIEHET (PSLM)

PL 205, 70101 KUOPIO 10

HALLITUS 1981

Puheenjohtaja

Juhani Toivanen

Varapuheenjohtaja

Mikko Mönkkönen

Sihteeri

Jorma Tuomainen

Taloudenhoitaja

Veijo Jormalainen

Muut jäsenet

Patrick Hublin

Jukka Kauppinen

Timo Ruotalainen

JÄSENMAKSUT 1981: Aikuiset 20,-, koululaiset ja opiskelijat 10,-.
Jäsenmaksuun sisältyy Siivekäs (ks. etusisäkanta). Jäsenmaksut
postipankkiin tilille: KU 8806 82-2, PSLM, 70101 KUO 10.

Yhdistys toimii KLYY:n yhteydessä. Siivekkäästä kiinnostuneet KLYY:n
jäsenet ottakaa yhteyttä PSLM:n sihteriin.

JOUKKOJULKAISU

Pyydetään palauttamaan
jollei vastaanottajaa
tavoiteta. Os PSLM
PL 205, 70101 KUO 10.